

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Krzysztof Rączka

SSN Romualda Spyt (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M.G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 października 2016 r.,

zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 marca 2016 r., sygn. akt III AUa ...3/15,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], w sprawie M.G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego, postanowieniem z dnia 24 marca 2016 r. odrzucił skargę kasacyjną odwołującą się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 stycznia 2016 r.

W uzasadnieniu wskazano, że Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 14 stycznia 2016 r. oddalił apelację M.G. od wyroku Sądu Okręgowego w O. z dnia 20 marca 2015 r. Profesjonalny pełnomocnik M.G. w dniu 26 stycznia 2016 r. nadał w urzędzie pocztowym wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem. Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] wniosek ten odrzucił jako spóźniony. Postanowienie to

uprawomocniło się. W dniu 14 marca 2016 r. pełnomocnik odwołującej się nadał w urzędzie pocztowym skargę kasacyjną od wyroku z dnia 14 stycznia 2016 r. Sąd wskazał, że w przedstawionym stanie sprawy nie otworzył się termin do wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku z dnia 14 stycznia 2016 r. a tym samym niemożliwe jest wniesienie skargi kasacyjnej.

Odwołująca się zaskarżyła to postanowienie zażaleniem, zarzucając naruszenie: art. 387 § 3 k.p.c., przez uznanie, że warunkiem dopuszczalności skargi kasacyjnej jest złożenie wniosku o doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem; art. 398⁶ § 2 k.p.c., przez odrzucenie na jego podstawie skargi kasacyjnej, bowiem zdaniem odwołującej się nie doszło do naruszenia terminu do wniesienia skargi kasacyjnej, oraz art. 398⁵ § 1 k.p.c., przez uznanie, że skarga została wniesiona po upływie terminu.

W uzasadnieniu podniesiono, że nie ma zakazu w Kodeksie postępowania cywilnego, aby strona złożyła skargę kasacyjną bezpośrednio na podstawie uzasadnienia ustnego. Służy to przyspieszeniu postępowania „w celu nieoczekiwania na sporządzenie uzasadnienia pisemnego”. Wskazano, że Sąd Apelacyjny w [...] wyciąga negatywne dla odwołującej się konsekwencje z faktu, że nie skorzystała ona ze swojego uprawnienia.

Zdaniem odwołującej się, jeśli przypadek, w którym strona nie zażądała w terminie doręczenia odpisu wyroku sądu drugiej instancji, nie jest uregulowany wprost w Kodeksie postępowania cywilnego, to posiłkowo można wykorzystać analogię z art. 369 § 3 k.p.c., odnoszącego się do apelacji. Ponadto, przywołując postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., II CSK 500/10, odwołująca się wskazała, że należy dopuścić wniesienie środka zaskarżenia przed rozpoczęciem biegu terminu do jego wniesienia, jeżeli tylko zaskarżone orzeczenie już wtedy istniało. W jej ocenie, skarga podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁵ § 1 k.p.c. tylko wtedy, gdy została wniesiona po upływie terminu na jej wniesienie. W tym przepisie nie ma mowy o odrzuceniu skargi z uwagi na jej wniesienie przed rozpoczęciem biegu terminu na jej wniesienie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

Stosownie do art. 391 § 1 w związku z art. 387 § 3 k.p.c., orzeczenie sądu drugiej instancji z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodniowym od dnia ogłoszenia sentencji zgłosiła wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem. W utrwalonym i jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że jeżeli strona nie wystąpiła z takim żądaniem, przewidziany w art. 398⁵ § 1 k.p.c. dwumiesięczny termin do złożenia skargi kasacyjnej nie może rozpocząć biegu, a tym samym nie jest dopuszczalne skuteczne wniesienie przez stronę skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 marca 2016 r., IV CZ 4/16, LEX nr 2023439; z dnia 26 lutego 2016 r., LEX nr 2016036; z dnia 26 lutego 2016 r., I CSK 378/15, LEX nr 2021221; z dnia 11 lutego 2016 r., II PZ 22/15, LEX nr 1992033; z dnia 29 kwietnia 2015 r., V CZ 8/15, LEX nr 1712825; z dnia 2 marca 2012 r., I UZ 38/12, LEX nr 1215138; z dnia 2 marca 2006 r., I CZ 9/06, LEX nr 369447). Oznacza to, że jeżeli strona nie zażądała skutecznie doręczenia jej orzeczenia wraz z uzasadnieniem, termin do wniesienia skargi kasacyjnej w ogóle nie rozpoczyna biegu i jej wniesienie nie jest dopuszczalne (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2013 r., LEX nr 1396624)

Przepis art. 398²¹ k.p.c. pozwala na odpowiednie stosowanie przepisów o apelacji do postępowania przed Sądem Najwyższym, ale tylko wówczas, jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed tym Sądem. Tymczasem szczególny przepis art. 398⁵ § 1 k.p.c. określa bieg terminu do wniesienia skargi kasacyjnej (w tym jego otwarcie), co wyłącza w postępowaniu kasacyjnym dopuszczalność odpowiedniego zastosowania przepisów dotyczących biegu terminu do wniesienia apelacji (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2013 r., III CZ 43/13, LEX nr 1511504; z dnia 4 września 2014 r., LEX nr 1509145).

W konsekwencji, odrzucenie skargi kasacyjnej z powołaniem się na art. 398⁵ § 1 k.p.c., następuje nie tylko z powodu niedochowania terminu do wniesienia tego środka prawnego, liczonego od dnia doręczenia wyroku sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, ale także w przypadku gdy strona nie zażądała skutecznie doręczenia jej orzeczenia wraz z uzasadnieniem - a więc wtedy, gdy

termin do wniesienia skargi kasacyjnej w ogóle nie rozpoczyna biegu i jej wniesienie nie jest dopuszczalne. Taka zaś sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie.

Z tych względów zażalenie podlega oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.

kc